Dansk Kvindesamfund.

Københavns Kredsen.

Til Dansk Kvindesamfunds Klubaften den 19de ds. havde en usædvanlig stor Forsamling givet Møde for at høre Læge, Frk. Reinhardt, holde et Foredrag om Kønssygdommenes Hyppighed og overordentlige Smittefare. Frøkenen indledede med at sige, at naar det er en Kendsgerning at omtrent tre Fjerdedele af Menneskeheden enten direkte eller indirekte led under Kønssygdommene eller deres Følger, saa kunde man ikke vedblivende hylde Fortielsessystemet. Paa Grund af, at man i Aaringer havde fulgt dette, herskede der iblandt Publikum en Del Begrebsforvirring, baade om den ene og den anden af de veneriske Sygdommes Smittefare. Man bør ikke længer bære Ansvaret for, at Slægt efter Slægt lægges øde af disse Sygdomme, der er ligesaa hærgende som Tuberkulosen, trods det vil blive vanskeligt at vælge den Vej, man bør gaa for at bekæmpe dem. Der vil altid fremkomme mange indignerede Indvendinger mod at bringe Klarhed i Lægfolks Begreber om en Sygdom som denne, over hvilken Mystikens Mørke, efter deres Opfattelse, endnu sværer. Kvinderne maa være med til at tage Sagen op; thi det er dem der lider mest under dette Samfundsonde, fordi de lider under det med lukkede Øjne. — Selv om mangen Mand, før han gaar ind i Ægteskabet, gerne vil give fuld Sikkerhed for at være fuldstændig rask, kan han det ikke.

Frk. Reinhardt gik derefter over til en nærmere Forklaring af Kendetegnene paa Syfilis og Gonorrhoe — noget som alle Kvinder maa takke hende for at blive oplyste om, thi saa uvidende er de fleste af os paa dette Omraade, at kun yderst faa forstaar af de ydre Kendetegn at slutte sig til, om de staar overfor en af disse Sygdomme. Syfilis f. Eks., som under de første Anfald synes saa let, er netop i den Periode meget smitsom, medens Sygdomsanfaldene i senere Stadier bliver værre og værre, men Smittefaren mindre.

Senere hen i Foredraget berørte Frøkenen, at Kontrollen paa enkelte Punkter har gjort væsentlig Nytte, men at de prostituerede Piger alligevel vare farlige Smittebærere.

Efter det klare og interessante Foredrag, blev der en livlig Diskussion, væsentlig angaaende Undervisning om Kønssygdommenes Hygieine i Skolerne, noget som Lægerne allerede bragte frem paa et Møde sidste Vinter, og som altsaa ikke var noget nyt. Til Trods for at Diskussionen af og til gled lidt ud til mere sideordnede Spørgsmaal, var man dog enige om, at Kvinderne burde medvirke til at fremme Sagen: Undervisning i Skolernes øverste Klasser ved enkelte Foredrag om Hygieine paa dette Punkt. Dog ansaa man det for formaalstjenligt, om disse Foredrag blev holdt af kvindelige Læger for Pigernes og af mandlige Læger for Drengenes Vedkommende.

Det er længe siden, at Københavnskredsen har haft saa fuldt Hus til sine Møder.

V. S.

* * *

Ringkøbingkredsen har mistet sin skattede og energiske Formand, Fru Stampe-Feddersen, idet hendes Mand er bleven udnævnt til Stiftamtmand paa Falster. Før Afrejsen hædrede Kredsen dem ved en vellykket Fest, hvor 150 Gæster, kun Medlemmerne fra Ringkøbing Kreds og deres Mænd vare tilstede. Der blev holdt mange Taler og afsunget flere Sange til deres Ære. Den nye Formand, Fru Strandbygaard, indledede Talernes Række med at bringe Fru Stampe-Feddersen en Tak for hendes Virksomhed for Kvindesagen og da særlig for det store Arbejde, hun havde udrettet i Ringkøbing. Desuden taltes der for Ringkøbing Kreds, for Amtmand Feddersen, for Dr. Stiftsfysikus Holst o. m. fl.

En Svingom afsluttede den vellykkede Fest. Som en lille Prøve paa Sangene aftrykkes nedenstaaende Vers, der velvilligst er sendt os fra Ringkøbing.

Mel.: Hr Peder kasted' Runer.

Dog nu til Valg gaar baade Mand og Kvinde,
det timedes ret før ej nogen Sinde.
Det baader Mandens Ære
at slaa den Fordom ned;
men tænk om Clara Raphael
til Astrid Stampe med
havde ej fyldt med Kravet Luften
mon han da havde brugt Fornuften,
mon han da?

Ringkøbing Kredsen

har atter i Aar ladet afholde Kjolesyningskursus. Der var, som der plejer at være, stor Tilslutning.

Kursuset afholdtes dels i Ringkøbing og dels i Ulfborg. Der afsluttedes med Udstilling af de mange færdige Kjoler og Børnedragter.

I Ulfborg var der ved Afslutningen Foredrag af Frk. Eline Begtrup, som talte om „Kvindearbejdets Værd i Hjemmet". Frk. Begtrup udtalte til Slut nogle varme Mindeord om Frk. Kirstine Frederiksen. (Det var 4. Oktbr., samme Dag som Mindefesten i Kbhvn.)

Bøger.

Carla Meyer: „Selvhjælp i Kjolesøm".*) Aschehougs Forlag, Kristiania.

Frk. Carla Meyers „Selvhjælp i Kjolesøm", vil være en meget god Støtte ved Undervisning i det Fag, den omhandler, saavelsom for den daglige Syning i Hjemmet. Man lægger straks Mærke til, at Maalet med Bogen er at give Kvinderne Forstaaelse af, at Klædedragten skal være noget personligt, at man ikke, som det i altfor høj Grad er Tilfældet, lader Moden alene bestemme baade Form og Farve. — Man kunde ønske, at der var lagt lidt mere Vægt paa Nødvendigheden af at ridse Mønster efter Maal, i Stedet for den gængse Maade at beregne en Livform efter et andet Mønster. Har man først sat sig ind i en eller anden Ridsemethode, da er det ligesaa hurtigt og mere nøjagtigt end den anden Maade.

Bogen vil kunne gøre Nytte ved, at der i den paapeges Nødvendigheden af Akkuratesse og streng Nøjagtighed i Arbejdet, og den vil forhaabentlig bidrage til at vække Interesse for Kjolesyning i Hjemmene.

M. S.

Nordisk kristelig Afholdsblad („Hvide Baand"s Foreningen) 8. Aargang Hovedredaktør: *Charlotte Sannom*, kan paa det bedste anbefales som Udbreder af nyttig Kundskab og af faktiske Oplysninger (bl. a. ogsaa om Tobakkens Indvirkning paa det menneskelige Legeme).

Tidsskrift for Sygepleje, 3. Aargang. Redaktør: Oversygeplejerske Frk. *Fiedler*, bringer Artikler af vejledende Art for Hjem og Hospital, udkommer en Gang maanedlig under Medvirkning af Dr. med. H. Jacobæus og Læge Aage E. Kjær. Eksempelvis behandles „Ernæring og Diætik", Sindssygdom og Sindssyges Behandling", „Standsinteresser".

*) Bogen og Anmeldelsen er først kommen os i Hænde i Oktober Maaned. *Red.*

Haandarbejde.

Hedebosyning. En Samling Mønstre til dette smukke Haandarbejde, samlede og udgivne af Amanda Lepper og Mathilde Larsen, f. Meyer, er udkomne og kunne faas til Købs paa Nørregade 33, St., for 1 Kr. Heftet. Tegningerne ere sjældent smukt og fint udførte med stor Nøjagtighed og gaa fra den letteste lille Grund gradevis over til de vanskelige og sammensatte, som kun Mestrene i Arbejdet tør indlade sig paa. Man kan ved Hjælp af disse „Grunde til Hedebosyning" selv tegne sig et hvilketsomhelst Mønster til Kraver, Bordløbere, Theduge osv. osv., og vi kan ikke noksom anbefale vore Læsere at anskaffe sig det smukke lille Hefte.

Dametidende, udgivet af Fru Julie Petersen, f. Wagner, har sendt Redaktionen sit Juli Kvartal til Anmeldelse. At „Dametidende" gaar i sit 30te Aar, turde være den bedste Anbefaling for det: det har Mønstre af meget forskellig Art, noget for enhver Smag. Foruden den danske Udgave udkommer der en tysk i Leipzig.

Bøger, indsendte til Redaktionen.

Vi har haft den Glæde at modtage „Staden Københavns Regnskab og Beretning om Kommunens Anliggender i 1902 samt Tillæget dertil, indeholdende Beskrivelse af Københavns nyere Kloakanlæg og Beskrivelse af Ingeniørarbejderne i Københavns Raadhus." Vi sender herved vor Tak til den unævnte Giver, men vi mener ikke at gaa fejl, naar vi retter den til Kvinden og Samfundets mangeaarige Ven, Hr. Kontorchef Cordt Trap. Bøgerne med deres mangeartede Oplysninger vil med Tiden ligge til Eftersyn paa Kontoret, Nørregade 33.

Desuden er modtaget: Ernesto Dalgas, Sangbog, udgivet af Axel Mielche (Lehmann og Stages Forlag) samt Rose Bruhn: Sælsomme Magter. (Hagerups Forlag.)

Foreningen „Den danske Pigeskole"s Aarsmøde

den 18.—20. Oktober 1903.

Foreningen „Den danske Pigeskole" holdt sit Aarsmøde, som sædvanlig, i Frøken Engelhardts Skole. Mødet var besøgt af ca. 200 Mennesker alle tre Dage, og Deltagerne fulgte baade Foredragene og Diskussionerne med megen Interesse. Søndag talte Overbestyrerinde, Frøken Henriette Skram, om Betydningen af en særlig Pigeskoleeksamen for den højere Pigeskole, og Undervisningsinspektør, Hr. Dr. phil. Rønning, om Lov om højere Almueskoler og de danske Pigeskoler.

Skolebestyrerinde, Frøken Louise Winteler fra Odense, aabnede Mødet som Formand i Bestyrelsen. Hun ønskede Forsamlingen et godt Udbytte af Samværet, og takkede for den Hædersgave, den havde sendt hende paa hendes Jubilæumsdag, og foreslog Frøken Ida Falbe-Hansen som Ordstyrer.

I sin Tale hævdede Frøken Skram: Vi er og vil være Pigeskoler, og vi vil tro's paa som Pigeskoler. Hun fremsatte saa en Plan for en særlig Eksamen, som skulde tages af Pigeskolens Elever i 17-Aars Alderen, og stille dem som Borgere i Staten, lige med de unge Mænd og Kvinder, som havde gennemgaaet Fællesskolen. Hun hævdede, at Pigeskolen burde lægge Vægt paa Haandarbejde af rent pædagogiske Grunde, og især sørge for at Eleven havde gode Sprogkundskaber og en god Haandskrift.

Hr. Undervisningsinspektør, Dr. Rønning tog derefter Ordet. Han søgte at se saa lyst paa den danske Pigeskoles Forhold som muligt, og søgte derfor at drage de Fordele frem, som Pigeskolen vilde have ved at gaa ind under Loven. Den gik nu ind som et fuldt anerkendt Led i det danske Skolevæsen, og dette vilde give den en langt bedre Position end før, da man dog blot havde betragtet den som et Appendiks, og væsentlig kun havde taget Hensyn til Drengeskolens Tarv i Lovgivningen. Taleren hørte ahsolut ikke til Fællesskolens Tilhængere; han mente, at Fremtiden vilde vise, at den havde Brug for en Pigeskole. Han sluttede sig forøvrigt til Frøken Skrams Forslag med Hensyn til Eksamensfordringer og Fagenes Fordeling. Forøvrigt indrømmede han gerne, at den danske Pigeskole gik en streng Tid i Møde i Kampen med Fællesskolen; men han havde det bedste Haab for den, og ønskede kun alt godt for den.

Under Diskussionen, som nu begyndte, fik man et tydeligt Indtryk af, at de tilstedeværende ikke saa' slet saa fortrøstningsfuldt paa Tingene som Hr. Dr. Rønning. Mange af dem var Skolebestyrerinder eller Bestyrere, og i hvert Fald knyttede til den frie Pigeskole, som jo nu trues saa stærkt af Statsskolen. Særlig Provinsskolerne følte det farlige i deres Stilling, og kom med Forslag om at indgive et Andragende til Ministeriet om Hjælp og Støtte.

I denne Diskussion, som ikke kunde afsluttes Søndag, men maatte fortsættes Tirsdag Eftermiddag, deltog med megen Iver, Hr. Skolebestyrer Plenge fra Viborg, som absolut Modstander af Statsskole overhovedet, og Hr. Professor Gertz, der lovede at hjælpe den betrængte Pigeskole, hvor han kunde, Hr. Adjunkt Foldberg, Frøken Scholten, Frøken Lang o. m. fl.

Mandag samledes man atter Kl. $12^1/_2$.

Hr. Professor N. A. Larsen talte om Lærebøger og Lektier, og Frøken Ida Falbe-Hansen om: Vor Skandinavisme.

Frøken Falbe-Hansen glædede Forsamlingen med at fortælle om sit Ophold i Sverrig, som „Byttelærerinde", Det er bekendt, at svenske og danske Skoler i en Række af Aar har brugt at bytte Lærerinder til gensidig Glæde og Udbytte, og absolut til god Forstaaelse mellem Folkene indbyrdes. Taleren havde da ogsaa

Hilde i Bygmester Solness.

(Fru Dybwad).

For den almindelige Bevidsthed plejer Hilde ikke at staa som den unge Pige. — Hun er symbolsk, hun betyder noget, der maa tages højtideligt paa hende, og saa bliver hun fjærn og dunkel — stivnet, som de andre Skikkelser i Bygmester Solness bliver det paa Scenen, fordi baade Skuespillere og Publikum for det meste er enige i den Opfattelse at slaa dem fast som altfor symbolsk uoverkommelige til, at det kan naaes at give dem det simpeltmenneskelige Udtryk, der gør dem til Tilskuerens Næste. Saaledes var det ikke Tilfældet med Fru Dybwad. Hun fremstillede Hilde som en ung Pige og gjorde hende med sit Talents Overbevisningskraft til den unge Pige. der hedder Hilde Wangel og som kommer gaaende nordfra efter de ti Aars Forløb for at faa Kongeriget af sin Bygmester.

„Jeg synes, jeg er saa lige til jeg" — siger hun, og disse Ord er det, der betegner Fru Dybwads Fremstilling af „Ungdommen" i Bygmester Solness.

Saaledes træder hun ind over Dørtærskelen i første Akt, og stilfærdig, glad-forventningsfuld, gaar hun til ham med Spørgsmaalet, som han maa give hende Svaret paa. — Men for Bygmesterens Bevidsthed er Ungdommens bløde Træk og smidige Skikkelse stivnede i det brutalt-haarde; for ham kommer den og dundrer paa hans Dør, han skal slaas med den. Dette Bulder har overdøvet hans Længsel, den er vegen til Side, indtil den nu staar her lyslevende som den unge Pige med Elskovens Beundring og Krav, dragende og lokkende med Morgenstilhedens Forventning over sig, og derfor kender han hende kun langsomt igen, kun lidt efter lidt.

Efter Morgenen kommer Dagen, da hendes Forventningsbillede skal træde ind i Livet i Dagslyset, da hendes Bygmesters Haand skal gribe det Billede, som den truer at sprede, og smedde det sammen til hendes Kongerige, da hun skal se ham stolt, herskende, trodsende, som Rovfuglen, der griber sit Bytte, indtil han staar der stor, svimlende højt oppe. Og Dagen skrider, Billedet spredes for hende. Han, der skal samle det, kredser kun tilbage til sin Fortid, frem til hende. Han griber ikke, han svarer ikke, ban har intet Jaord til hende, syg som han er af det evige Frem og Tilbage.

Saaledes bryder han hendes Sinds Forventnings-Spændstighed, Svagheden lammer hende, og Fortidens Gravkælderluft slaar op ogsaa om hende. — Nu skinner Solen ikke mere, og hun fryser; men hendes Bygmester, der bygger Menneskehjem formaar Intet at bygge op om hende. Hun har forladt sit gamle Hjem, sin Fader, „som hun holdt saa forfærdelig meget af", og nu staar hendes Skib paa Grund. Bygmestere kan ikke bruge hende til sit Værk, hun skal kun være i hans Hus. Og nu knuger hans afmægtige Spørgsmaal: „Hvad skal jeg bygge?" — ned over hende.

Da viger hun tilside, som Kvinden hun er, for den Vægt, han vil vælte over hende. Hendes Væsen toner over i Drømmen og bristende i Taarer, maa hun give ham det Svar, hun kan og fortælle ham om sine Luftslotte. Da kan de begge to staa svimlende højt oppe over Kirketaarne, skilte fra Menneskene, der hvor ingen Ungdom banker paa, langt borte fra Livet.

Men i hendes Fantaseren om Luftslottene blusser Drømmefryden igen op for hende, og som et Barn der beder om Eventyret engang til, saaledes beder hun ham nu i sin Hjælpeløshed om at give sig Barnedomsdrømmens Øjeblik tilbage, og ved at gøre det umulige „om igen".

Det var Billedet af disse Ungdommens store Forventninger og svimlende Fordringer, som Fru Dybwad gav lyslevende Skikkelse. I det skiftende bævende Minespil — fra det beundrende, tilbedende Smil, den glade Frejdighed til Vildheden, Sorgen og Fortvivlelsens Bristen sammen; i Bevægelserne, der baade har Fuglens stille Flugt og pludselige pilsnare Sving — og med Stemmens Modulation og Klang — i hele dette besjælede Ydre viste hun Hilde Wangels Ungdom, den jor-